

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van Haarlem

Haarlem, mei 2011

Geachte voorzitter,

Conform artikel 36 van het Reglement van Orde, doe ik u hierbij een initiatiefvoorstel "Haarlemse Banen Begeleid Werken". Het initiatiefvoorstel beoogt een alternatief te bieden voor een deel van de ID-banen. Waar mogelijk moeten ID-banen zo veel mogelijk omgezet worden in reguliere banen. Omdat het hier een kwetsbare groep op de arbeidsmarkt betreft, is het van belang om met maatwerk zo veel mogelijk mensen aan het werk te houden. Bij de inzet van een Haarlemse Baan Begeleid Werken wordt op basis van een objectief loonwaarde onderzoek bepaald wat iemands arbeidsprestatie is op de werkplek. De werkgever betaalt bij deze constructie de loonwaarde van de werknemer en de gemeente vult dit aan met loonkostensubsidie.

Met vriendelijke groet,
Namens de PvdA-fractie,

Helga Koper

Initiatiefvoorstel
Haarlemse Banen Begeleid Werken

PvdA

**PvdA Haarlem
Grote Markt 1
Postbus 511
2003 PB Haarlem**

Initiatiefvoorstel Haarlemse Banen Begeleid Werken

Inleiding:

Het Rijk voert een enorme korting door op de gelden voor re-integratie: Voor Haarlem betekent dit een teruggang van 20 miljoen euro in 2010, naar 11 miljoen in 2011 en waarschijnlijk daarna terug naar 6 miljoen. Haarlem heeft momenteel 127 ID-ers (In- en Doorstroombaan) en 9 WIW-ers (Wet Inschakeling Werkzoekenden). De kosten die hiermee gemoeid zijn: 2,7 miljoen euro vanuit de re-integratiegelden. Haarlem heeft rond de 2700 mensen die onder de WWB (wet werk en bijstand) en de WIJ (Wet Investeren in Jongeren) vallen en die zo veel mogelijk aan een baan moeten worden geholpen en vanuit datzelfde re-integratie budget zo goed mogelijk naar dat werk moeten worden begeleid.

De ID- en WIW regeling is een vorm van gesubsidieerde arbeid. Deze regeling was bedoeld voor mensen met een grote afstand van de arbeidsmarkt die een opstapje nodig hebben om naar een reguliere baan door te groeien. Deze regelingen bestaan sinds de komst van de Wet Werk en Bijstand (WWB) per 1 januari 2004 niet meer. Gelet op de kwetsbaarheid van de doelgroep hebben voorgaande Colleges van Burgemeester en Wethouders (mede op aandringen van een meerderheid van de gemeenteraad) er voor gekozen deze regeling nog enkele jaren voort te zetten. Door bezuinigingen van het Rijk op re-integratie wordt de gemeente gedwongen hier nu anders mee om te gaan.

Het College van B&W stelt voor deze ID- en WIW banen zoveel mogelijk om te vormen naar reguliere banen en de overige banen te vervangen door een vorm van participatiebanen. De fractie van de PvdA-Haarlem vraagt in dit initiatiefvoorstel de aandacht voor een alternatieve oplossing, in dit voorstel "Haarlemse Banen Begeleid Werken" genoemd, een vergelijkbare vorm is in Den Bosch ingevoerd onder de naam "Bossche Banen Begeleid Werken".

Ontwikkelingen

In de raadscommissie Samenleving van 6 januari 2011 is gesproken over de Collegenota „Van ID-loonkostensubsidies naar regulier werk“. De ID- en WIW loonkostensubsidies worden per 1 januari 2012 gestopt. De ID- en WIW regeling betreft een zeer kwetsbare groep op de arbeidsmarkt. Dit maakt het des te pijnlijker om onder dwang van Rijkskortingen te moeten constateren dat het niet meer houdbaar is om 40% van het budget voor re-integratie specifiek te reserveren voor deze groep. Het College van Burgemeester en Wethouders neemt in haar nota een aantal voorwaarden op om de pijn waar mogelijk te verzachten:

- Voor de groep mensen in deze regelingen, die voor 1 juli 1949 geboren zijn, bestaat een garantieregeling tot aan hun pensioen.
- Een actieve begeleiding naar regulier werk (1 jaar lang, budget €50.000).
- De mogelijkheid scheppen om ID/ WIWbanen te vervangen door een vorm van participatiebanen.

De PvdA-fractie pleit voor zo veel mogelijk maatwerk bij deze kwetsbare groep op de arbeidsmarkt. Werken heeft niet alleen te maken met het genereren van een inkomen, maar ook met het deelnemen in en onderdeel zijn van de maatschappij, met trots vinden in wat je doet, jezelf ontwikkelen, het onderhouden van sociale contacten op het werk en actief bezig zijn.

Oplossingsrichtingen

Bij een aantal sectoren, zoals het onderwijs, waar de ID banen veelal bestaan uit conciërgewerk, zijn mensen al jarenlang aan deze organisaties verbonden, leveren goed werk en hebben mensen recht op een vaste aanstelling. Bovendien ontvangen bijvoorbeeld scholen een lumpsum bekostiging en zijn dus prima in staat om regulier werk ook regulier te betalen. Daarnaast moeten we in deze regio (volgens het SEO onderzoek naar de arbeidsmarkt in de MRA¹) rekening houden met een tekort aan arbeidskrachten door vergrijzing op niet al te lange termijn en hebben we mensen dus hard nodig. De vervangingsvraag zal zich vooral voordoen in de zakelijke dienstverlening, de handel, de zorg en het transportcluster. Bij de begeleiding naar het vinden van regulier werk moet hier zeker rekening mee gehouden worden.

Er zijn ook organisaties in de stad die voor Haarlem een belangrijk maatschappelijk doel dienen en specifiek zijn opgericht om mensen die vanuit een verslaving, psychische, medische of een andere achterstandssituatie komen weer te begeleiden naar een regulier bestaan, te helpen aan een zinvolle dagbesteding en te wennen aan een natuurlijk dagritme. Binnen de discussie over systeeminnovatie in het sociale domein (beter bekend als Hof 2.0) gaan wij er van uit dat het college met creativiteit zal kijken naar andere mogelijkheden en de verbinding zal leggen tussen beleidsvelden als WMO, WWB en WSW, zowel beleidsmatig als financieel.

Alternatieven

Participatiebanen zijn nu niet direct een oplossing voor de groep mensen, die nog resteren in de huidige ID- en WIW regeling. Participatiebanen zijn tijdelijk (max. 2 jaar), waardoor het voor werkgevers minder aantrekkelijk is om veel te investeren in begeleiding, men krijgt een uitkering op bijstandsniveau en participatiebanen zijn in de regel bedoeld voor nieuwe werkzoekenden. De Partij van de Arbeid-fractie verwacht dat voor een deel van de ID-ers en WIW-ers deze participatiebanen onvoldoende soelaas zullen bieden. In andere gemeenten zijn alternatieven opgezet, waar ook naar gekeken zou kunnen worden. Zo heeft Den Haag een bonus regeling ingesteld en 200 reguliere banen gecreëerd en wordt in Leeuwarden gewerkt met leerwerkbanen en vrijwilligerswerk met behoud van een uitkering + een bonus. De variant waarvan de PvdA-fractie de meeste slagingskans verwacht, zijn de Bossche Banen Begeleid Werken in (de naam zegt het al) Den Bosch. Over deze laatste variant gaat dit initiatiefvoorstel: De Haarlemse Banen Begeleid Werken.

Wat zijn Haarlemse Banen Begeleid Werken?

Bij de inzet van een Haarlemse Baan Begeleid Werken wordt gestreefd naar een werkplek zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Op basis van een objectief loonwaarde onderzoek² wordt bepaald wat iemands arbeidsprestatie is op de werkplek. De uitkomst van dit onderzoek is de basis voor de hoogte van de loonkostensubsidie. De werkgever betaalt bij deze constructie de loonwaarde van de werknemer en de gemeente vult dit aan met loonkostensubsidie. De hoogte van de loonkostensubsidie zal worden gemaximeerd op 95% van het Wettelijk Minimumloon bij een volledig dienstverband. Voor de huidige ID-banen wordt dit maximumbedrag momenteel ook gehanteerd.

¹ "De toekomst van de arbeidsmarkt in de Metropoolregio Amsterdam" SEO economisch onderzoek, september 2010

² Hiervoor kan bijvoorbeeld instrument Dariuz gebruikt worden.

Gevolgen voor werknemers

Bij het omzetten van een ID- en WIW-baan in een Haarlemse Baan Begeleid Werken zijn er weinig tot geen gevolgen voor de werknemer. Het salaris en de arbeidsvoorwaarden voor de werknemers worden bij omzetting naar een Haarlemse baan begeleid werken bij de huidige werkgever gehandhaafd.

Gevolgen voor werkgevers

De loonkostensubsidie die de werkgevers tot op heden ontvangen was gebaseerd op 70% van het Wettelijk Minimumloon bij niet-blijvende arbeidskrachten en 95% bij blijvende arbeidskrachten. In het geval van de Haarlemse Baan Begeleid Werken betaalt de werkgever alleen de loonwaarde van de werknemers op basis van iemands daadwerkelijke arbeidsprestatie. De rest wordt aangevuld met een loonkostensubsidie van de gemeente.

Mogelijke uitvoering

Bij een mogelijke invoering van Haarlemse Banen Begeleid Werken kan een uitvoeringsregeling worden opgesteld en de uitvoering worden onder gebracht bij Paswerk. Paswerk heeft ervaring met loonwaarde onderzoek en het instrument Dariuz. Op basis van het loonwaarde onderzoek kunnen de dan nog resterende ID-banen en WIW-banen omgezet worden in een Haarlemse Baan Begeleid Werken. De loonkostensubsidie aan de werkgever, op basis van de vastgestelde loonwaarde, kan worden toegekend voor een periode van twee jaar, waarna de uitvoeringsregeling zal worden geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie kan door het college een verzoek tot voortzetting of beëindiging van de regeling worden gedaan.

De Haarlemse Banen Begeleid Werken kunnen onderdeel worden van het nieuwe participatiebeleid. Aan werkgevers wordt de mogelijkheid geboden om de huidige ID-baan (of WIW-baan) om te zetten naar een Haarlemse Baan Begeleid Werken, danwel de ID-baan om te zetten in een reguliere baan of de ID-baan te beëindigen. In een uitvoeringsregeling kunnen nadere regels en voorwaarden worden vastgelegd voor toekenning van loonkostensubsidie.

Financiën

Vanuit de reeds opgedane ervaring in Den Bosch is gebleken dat de kosten vanuit het participatiebudget voor de subsidiëring door de omzetting van ID-banen (en WIW-banen) naar Haarlemse Banen Begeleid Werken sterk zullen dalen³. Vanuit de uitvoering van de nota „Van ID-loonkosten subsidie naar regulier werk” zal een deel van de ID-ers gebruik

³ Uit de uitvoeringsnota van Den Bosch (2010): Op basis van de huidige aanvragen voor Bossche banen begeleid werken (65) zullen de kosten voor de subsidiëring door de omzetting van ID-banen in Bossche banen begeleid werken sterk dalen.

	2011 (oud)	2011 na ombouw ID naar Bossche Banen begeleid werken	2012
Loonkostensubsidies primair onderwijs	2.047	1.345	259
Loonkostensubsidies overige sectoren	1.721	882	798
Overige kosten	520	478	265
Totaal	4.288	2.705	1.322

Deze kosten blijven binnen de begroting van het Participatiebudget voor 2011 en 2012.

maken van de garantieregeling; een deel (waaronder het onderwijs) zal omgezet worden in reguliere banen zonder subsidie; voor een ander deel zal, met behulp van een bijdrage en ondersteuning van de gemeente, bemiddeling naar regulier werk worden ingezet. Bij invoering van de Haarlemse Banen Begeleid Werken zal naar verwachting een deel van de werkgevers een aanvraag tot omzetting van een ID-baan naar een Haarlemse Baan Begeleid Werken doen.

Maatwerk

In de nota „*Van ID-loonkosten subsidie naar regulier werk*“ wordt geraamd dat ca. 50 personen eerst in de WW terecht komen en daarna op de WWB een beroep zullen doen (jaarlijks geraamde kosten €500.000). Het is het onderzoeken waard om te kijken of de leeftijd cohort, die nu net buiten de garantieregeling valt en waar op basis van het loonwaarde onderzoek blijkt dat de loonkostensubsidie boven een bepaald percentage is, ook te laten vallen onder de garantieregeling; de kosten (WW en bijstandsuitkering) vallen wellicht hoger uit dan de kosten van de garantieregeling voor resterende jaren tot aan het pensioen.

Samenvattend gaat het erom dat je niet verzandt in een nieuwe bureaucratie (loonwaardenonderzoek, evaluatie e.d.), maar dat deze instrumenten worden gebruikt om op basis van maatwerk tot passende oplossingen te komen, waardoor de groep met een „onzekere toekomst“ steeds kleiner wordt.

Ontwerpbesluit

De gemeenteraad van Haarlem,

Gelezen het initiatiefvoorstel Haarlemse Banen Begeleid Werken,

Besluit:

- De Haarlemse Banen Begeleid Werken als serieus alternatief voor de huidige ID-banen en WIW-banen te zien;

En verzoekt het college van B&W om

- de bovenstaande voorstellen verder te onderzoeken;
- naar de gemeenteraad te komen met een nadere uitwerking van dit initiatiefvoorstel;
- daarbij gebruik te maken van de kennis en ervaring van de gemeente Den Bosch;

Definities:

Dariuz Loonwaarde Onderzoek	Met het instrument Dariuz Loonwaarde kan de loonwaarde van een werknemer (cliënt) gerelateerd worden aan zijn prestatie op de werkplek waar hij ingewerkt is. De meting geeft inzicht in de productiviteit, begeleidingsbehoefte, inzetbaarheid en restcapaciteit van de cliënt. Het instrumentarium van Dariuz is speciaal bedoeld voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt
ID-banen	In-en Doorstroombanen; gesubsidieerde banen voor langdurig werklozen en daaraan gelijkgestelde groepen zoals herintreders; het gaat om additionele arbeid die in het algemeen belang is, zoals een baan als stadswacht of onderwijsassistent; per 1.1.1999 opvolger van de melkertbanen; per 1.1.2004 afgeschaft, met een overgangsregeling tot 1.7.2004
Participatiebanen	Banen waarbij bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering maximaal twee jaar eenvoudig (additioneel) werk doen bij een reguliere werkgever met als doel doorstroming naar regulier werk; zij krijgen een premie en verplichte (bij)scholing naast het werkloos
WIJ	Wet Investeren in Jongeren; verplichting voor gemeenten om jongeren van 18 - 27 jaar (jonggehandicapten uitgezonderd) die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen; dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongeren; bij een baan betaalt de werkgever loon, bij scholing ontvangen ze van de gemeente een inkomen gelijk aan de bijstandsuitkering, bij weigering krijgen ze ook geen uitkering; inwerkingtreding 1-10-2009
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden; regelt een werkfonds voor de gemeenten, waarmee zij werkloze uitkeringsgerechtigden, langdurig werklozen en werkloze jongeren(ook met een handicap) activering, scholing, detachering en werkervaringsplaatsen aanbieden; vervanging per 1-1-1998 van de banenpoolregeling en de jeugdwerkgarantiewet; per 1-1-2004 vervangen door de WWB
WWB	Wet Werk en Bijstand; regelt de verantwoordelijkheid van gemeenten voor de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en verlening van bijstand en integreert de Algemene Bijstandswet(ABW), de wet financiering abw, de Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers(IOAW) en Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen(IOAZ), de WIW en het besluit In- en Doorstroombanen; Inwerkingtreding 1-1-2004